

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра дизайну і теорії мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Графічні техніки і матеріали

Освітня програма: Графічний дизайн

Спеціальність: 022 Дизайн

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “02” вересня 2019 р.

м. Івано-Франківськ - 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Графічні техніки і матеріали
Викладач (-і)	Максимлюк Ірина Василівна
Контактний телефон викладача	099 90 34 555
Е-mail викладача	iva4786@gmail.com
Формат дисципліни	Вибіркова дисципліна циклу професійної та практичної підготовки
Обсяг дисципліни	180 год. всього, 68 год. аудиторних
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=63&id_cou=7162
Консультації	Консультація до екзамену 2 год., консультації до самостійної роботи проводяться на практичних заняттях та на дистанційних навчаннях.
2. Анотація до курсу	
«Графічні техніки і матеріали» належить до вибірових дисциплін циклу професійної та практичної підготовки студентів, які навчаються за спеціальністю «022 Дизайн» (спеціалізація «Графічний дизайн»). Дисципліна знайомить з видами графічних технік, їх використанням в образотворчому мистецтві та творчій практиці, розширює знання про історію розвитку графічного мистецтва і творчі методи видатних майстрів-графіків. Увага приділяється практичній роботі: оволодіння різними графічними техніками та матеріалами, експериментальними технікам, знайомству з друкованою графікою, виконанням доступних видів гравюр.	
3. Мета та цілі курсу	
Метою викладання навчальної дисципліни «Графічні техніки і матеріали» є оволодіння студентами різними графічними техніками та матеріалами, зокрема технологією твердих та м'яких графічних матеріалів, акварельного, гуашевого живопису, естампними техніками, вдосконалення знань з кольорознавства, композиції при зображенні об'єктів засобами графіки. Опираючись на уяву, об'ємно-просторовий досвід, створювати композиції, що можуть використовуватись у практичному проектуванні у вигляді фор-ескізів чи професійної графіки. Цілями вивчення дисципліни є знання методів створення графічних композицій, вміння оптимально застосовувати і комбінувати графічні матеріали залежно від поставленої мети, володіння графічними методами та засобами. Програмні результати навчання: - знати та розуміти предметну область та сфери професійного використання графічних технік та матеріалів; - застосовувати фахову термінологію; - усвідомлювати відповідальність за якість виконуваних робіт, забезпечувати виконання завдання на високому професійному рівні; - аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати натурні об'єкти графічними засобами та матеріалами; - знати і розуміти можливості технічних прийомів, графічно-художніх засобів, методи та техніки візуалізації; використання оригінальних та естампних графічних технік і матеріалів у практичних ситуаціях; - оцінювати технологічні процеси в контексті навчального завдання, формувати художню концепцію відповідно до завдання; - знати надбання національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини; - використовувати у професійній діяльності творче самовираження; застосовувати успішні українські та зарубіжні художні практики; - враховувати властивості графічних матеріалів, застосовувати сучасні техніки та технології у професійній діяльності та навчанні.	

4. Результати навчання (компетентності)

Інтегральна компетентність (ІК):

здатність розв'язувати практичні проблеми у процесі навчання та професійної діяльності графічного дизайнера, що передбачає застосування графічних технік та матеріалів.

Загальні компетентності (ЗК):

- знання та розуміння предметної області та сфери застосування методів і засобів графіки в професійній діяльності;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- цінування та повага різноманітності та мультикультурності;
- здатність зберігати та примножувати культурно-мистецькі цінності і досягнення суспільства.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

- здатність застосовувати навички володіння графічними прийомами і засобами у професійній діяльності;
- здатність застосовувати у проектно-художній діяльності техніки оригінальної та естампної графіки, навички роботи у відповідних матеріалах;
- здатність зображувати об'єкти навколишнього середовища і постаті людини графічними методами та засобами.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	8
семінарські заняття / практичні / лабораторні	60
самостійна робота	112

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
6, 7, 8	022 Дизайн	3, 4	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
6 семестр					
6.Особливості застосування технік оригінальної графіки (вугілля, сангіна, сепія, акварель, гуаш, туш). Можливості технічних прийомів. Завдання 6.1. Портрет. Начерки. Формат А-2/А-3, папір, вугілля, сангіна, сепія. Закомпонувати на форматі, повітряна	Лекція	Ознайомлення з літ. джерелами 1-54	2 год.		Тиждень 1
	Практичні	3, 5, 14, 16, 19, 25, 27, 36, 39, 46, 49	4 год.	28	Тиждень 2-3

перспектива, авторське трактування. С.р. 6.1. Декоративно-площинне вирішення портрета (графічні матеріали: гуаш; формат А-3).	Самостійна робота		14 год.		
Завдання 6.2. Натюрморт з гіпсовою головою. Формат А-2, папір, акварель, змішана кольорова гама. Закомпонувати на форматі, повітряна перспектива, техніка лесування. С.р. 6.2. Етюди осінніх квітів, овочів (графічні матеріали: акварель; формат: А-4, А-3).	Практичні	5, 8, 12, 21, 32, 52, 53	10 год.	38	Тиждень 4-9
Завдання 6.3. Декоративно-площинна композиція на основі попереднього завдання. Формат 50x80 см, папір, гуаш. Створити оригінальну декоративно-площинну композицію, опрацювати колір. С.р. 6.3. Портрети в різних ракурсах (графічні матеріали: соус; формат А-3).	Практичні	1, 2, 5, 9,	8 год.	34	Тиждень 10-14
7 семестр					
7. Застосовування технік естампної графіки у проектно-художній діяльності.	Лекція	3, 7, 11, 13, 19, 20, 23, 26, 28, 35, 44, 45, 47, 48, 50	2 год.		Тиждень 1
Завдання 7.1. Жанрова	Практичні	1, 2, 3, 21, 23, 29, 44,	8 год.	34	Тиждень 2-6

композиція. Формат А-3, папір, ліногравюра. Розробити ескіз. Виконати відбитки. С.р. 7.1. Жанрова композиція. Пошукові ескізи, кольорове вирішення (графічні матеріали: кольорова туш, перо, пастель, акварель; формат: А4, А3).	Самостійна робота	47	18 год.		
Завдання 7.2. Асоціативна композиція на основі попереднього завдання. Формат 50х50 см, папір/картон, туш/гуаш. Створити асоціативні композиції в техніці монотипії. С.р. 7.2. Створення колірного асоціативного ряду на основі вивчення природи (виконання: кадрування). Створити декоративно-площинний трансляційний асоціативний ряд в техніці монотипії (графічні матеріали: туш, акварель, гуаш; формат: 20х20 см).	Практичні	1, 2, 6, 9, 12, 21, 22,	4 год.	28	Тиждень 7-8
Завдання 7.3. Фігура людини у складному русі. Формат А-1, папір, туш, акварель, гуаш. Закомпонувати на форматі, побудувати фігуру. Передати характерний динамічний рух. Експериментальна (змішана) естампа	Практичні	4, 5, 15, 17, 18, 24, 27, 30, 31, 38, 40, 52, 54	12 год.	38	Тиждень 9-15

техніка. С.р. 7.3. Інтерпретація робіт відомих художників із зображенням фігури людини. Експериментальна (змішана) естампна техніка (графічні матеріали: туш, акварель, гуаш; формат: А4, А3).	Самостійна робота		18 год.		
8 семестр 8. Графічні методи та засоби при створенні композицій у візуальному втіленні дизайн-проектів. Спеціальні техніки та технології роботи графічними матеріалами (олівець, вугілля, сангіна, сепія, пастель, туш, соус, акварель, гуаш), а також змішані, авторські техніки. Підбір матеріалів, поняття «творчого методу».	Лекція	3, 6, 7, 9, 14, 16, 17, 25, 29, 34, 37, 41	4 год.		Тиждень 1
Завдання 8.1. Урбаністичний пейзаж. Формат 45x80 см, тонований папір, пастель. Закомпонувати на форматі, організувати кольорові маси, взаємодія кольорових плям. Асоціативне вирішення. С.р. 8.1. Зарисовки архітектурного пейзажу (графічні матеріали: тонований папір, вугілля, сепія, лінер; формат: А4, А3).	Практичні	1, 2, 10, 15, 32, 33, 37, 42, 43, 51	4 год.	32	Тиждень 2-3
Завдання 8.2.	Самостійна робота		6 год.		
Завдання 8.2.	Практичні	3, 5, 10, 15,	4 год.	32	Тиждень 4-5

Панорама міста. Стафаж, композиційно-художня постановка. Формат 40x80 см, папір, туш. Закомпонувати, створити гармонійну єдність композиції, авторське трактування.		18, 32, 43			
С.р. 8.2. Анімалістична композиція. Стафаж (графічні матеріали: папір, кольорові маркери; формат: 50x50 см).	Самостійна робота		8 год.		
Завдання 8.3. Стилїзована фігура людини в одязі. Колаж. Формат А-1, тонований папір, матеріали для колажу. Розробити ескіз. Підбір матеріалів, авторське виконання.	Практичні	4, 6, 7, 13, 17, 27, 38,	6 год.	36	Тиждень 6-9
С.р. 8.3. Копія тематичної постановки фігури людини з роботи відомого художника. Колаж, асоціативне вирішення (графічні матеріали: тонований папір, матеріали для колажу; формат: А4, А3).	Самостійна робота		10 год.		

6. Система оцінювання курсу

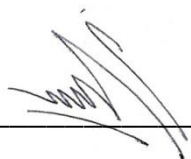
Загальна система оцінювання курсу	Шкала оцінювання: національна та ECTS			
	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
			для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
	90 – 100	A	відмінно	
	80 – 89	B	добре	
	70 – 79	C		
	60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E			
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю	не зараховано з можливістю	

			повторного складання	повторного складання
	0–25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
	Оцінка за семестр, у зв'язку з практичним спрямуванням курсу, виставляється за практичні завдання, виконані в повному обсязі. Завершені, оформлені роботи демонструються на семестровому огляді за участі студентів та викладачів кафедри, під час якого обговорюються результати, вказуються помилки, наголошується на вдалих рішеннях тощо. За невчасно виконані семестрові завдання знімається по 3 бали з кожного. Основним критерієм оцінювання завдань є володіння законами композиції, перспективи, технічними навичками та прийомами рисунку та живопису, здатність обирати метод та інструментарій візуалізації у практичній діяльності для втілення власних креативних ідей, старанність, особистий ріст студента протягом семестру. Відвідування лекцій та практичних занять протягом семестру дає змогу студенту накопичити 10 додаткових балів.			
Вимоги до письмової роботи	–			
Семінарські заняття	–			
Умови допуску до підсумкового контролю	Наявність виконаних практичних та самостійних робіт з курсу.			
7. Політика курсу				
У професійних і навчальних ситуаціях студенти повинні діяти із позицій академічної доброчесності та професійної етики. При створенні творчих робіт обов'язковим є самостійне виконання, не допускається використання чужої інтелектуальної власності, у разі запозичення ідей необхідно коректно посилатися на джерела інформації. Допускаються пропуски з поважних причин, відпрацювання завдань відбувається шляхом виконання практичних робіт (індивідуальних завдань) задля засвоєння матеріалу. Обов'язковим є своєчасність здачі всіх практичних завдань. Позитивно оцінюється креативність при створенні якісних практичних проектів і комплексу самостійних завдань, додатково виконані творчі роботи, участь студентів у творчих конкурсах з рисунку та живопису, участь у художніх виставках.				
8. Рекомендована література				
1. Агостон Ж. Теория цвета и ее применение в искусстве и дизайне. Москва : Мир, 1982. 184 с., ил. 2. Аксенов Ю., Левидов М. Цвет и линия Москва : Советский художник, 1986. 326 с. 3. Алексеев П. К., Короткова А. Л., Трофимов В. А. Основы изобразительной грамоты. Санкт-Петербург, 2011. 70 с. 4. Баммес Г. Пластическая анатомия и визуальное выражение / Пер. с нем. Балаева С. В. Санкт-Петербург : Дитон, 2011. 240 с. 5. Беда Г. В. Основы изобразительной грамоты: Рисунок, живопись, композиция : учеб. пособие. Москва : Просвещение, 1981. 239 с. 6. Беляева С. Е. Спецрисунок и художественная графика: учебник. 6-е изд., испр. Москва: Академия, 2012. 234 с. 7. Бердслей О. Шедевры графики. Москва : ЭКСМО, 2006. 216 с. 8. Бесчастнов Н. П. Графика натюрморта : учеб. пособие для вузов. Москва : Гуманитар. изд. центр Владос, 2008. 255 с. : ил. 9. Бесчастнов Н. П. Цветная графика: учебное пособие для вузов. Москва : ВЛАДОС, 2014. 176 с.				

10. Бесчастнов, Н. П. Графика пейзажа: учебное пособие для вузов. Москва : Гуманитар. изд. центр Владос, 2005. 300 с.
11. Богомольский Й. Ф., Чебикин А. Ф. Техніка офорту : навч. посіб. для студ. худож. інститутів. Київ : Вища школа. 1978. 48 с.
12. Визер В. В. Живописная грамота : система цвета в изобразительном искусстве. Санкт-Петербург : Питер, 2006. 191 с.
13. Виппер Б. Р. Статьи об искусстве. Москва : Искусство, 1970. 591 с.
14. Гаррисон Х. Рисунок и живопись. Полный курс: материалы – техника – методы. Москва : Эксмо, 2007. 252 с.
15. Гибсон Дж. Экологический подход к зрительному восприятию: Пер. с англ./ Общ. ред. и вступ. ст. А. Д. Логвиненко. Москва : Прогресс, 1988. 464 с. : ил.
16. Глассфорд К. Рисунок пером и тушью Москва : АСТ : Астрель, 2009. 63 с.
17. Гращенко В. Н. Рисунок мастеров итальянского Возрождения : очерки истории, теории и практики. Москва : Искусство, 1963. 427 с. : ил.
18. Джилл Р.У. Рисование пером и тушью / Р.У. Джилл. Москва: Высшая школа, 1983. 344 с.
19. Звонцов В. М. Основы понимания графики. Москва : Академия художеств СССР. 1963. 71 с.
20. Звонцов В. М., Шистко В. И. Офорт. Техника. История. Санкт-Петербург : Аврора, 2004. 269 с.
21. Иттен Иоханнес. Искусство цвета. Пер.: Монахова Людмила. Москва : Д. Аронов, 2004. 95 с.
22. Калмыкова Н. В. Дизайн поверхности: композиция, пластика, графика, колористика: учеб. пособие для вузов. Москва: КДУ, 2010.
23. Касян В. І. Мистецтво графіки. Київ : Держвидав, 1960. 96 с.
24. Клебер Г. Полный курс рисунка обнаженной натуры. Москва : Внешсигма, 2000. 120с.
25. Константинова, С. С. Техники изобразительного искусства: конспект лекций. Ростов-на-Дону: Феникс, 2004. 173 с.
26. Кудряшев К. В. Графика: [альбом графики]: учеб. пособие для вузов. Москва : Архитектура-С, 2007.
27. Кузин В. С. Рисунок. Наброски и зарисовки. Москва : Академия, 2004. 232 с.
28. Лагутенко О. А. Нариси з історії української графіки ХХ століття. Київ : Грані-Т, 2007. 168 с.
29. Лагутенко О. А. Українська графіка першої третини ХХ століття. Київ : Грані-Т, 2006. 240 с.
30. Лаптев А. Рисунок пером. Москва: изд-во Академии художеств СССР. 1962. 197 с.
31. Леонардо да Винчи. Суждения о науке и искусстве. Санкт-Петербург : Азбука, 2001. 702 с.
32. Макарова М. Н. Практическая перспектива: учебное пособие для вузов. Москва : Академический Проект, 2005. 398 с.
33. Материалы и техники рисунка / под ред. В. А. Королева. Москва : Изобраз. искусство, 1987. 96 с.
34. Опанащук М., Опанащук О. Емоційна природа рисунку: навчальний посібник. Львів : Арал, 2013. 114 с.
35. Очерки по истории гравюры. Москва : Изобразительное искусство, 1987. тетрадь 13. 42 с.
36. Паранюшкин Р. В. Техника рисунка: учебное пособие для художественных специальностей. Изд. 2-е. Ростов-на-Дону: Феникс, 2006. 186 с.
37. Пуйческу Ф. И. Инженерная графика: учебник. Москва: Академия, 2011. 324 с.
38. Рисунки старых мастеров. Москва : Изобразительное искусство, 1982. Вып. 1–14. 1536 с.
39. Ростовцев Н. Н. История методов обучения рисованию. Зарубежная школа рисунка. Москва : Просвещение, 1981. 192 с.
40. Самокиш Н. Рисунок пером. Москва : Изд-во академии художеств СССР, 1959. 26 с.
41. Симблет С. Рисунок. Полное собрание тех-ник. Новый практичный подход к передаче образов в рисунке. Москва : АСТ : Астрель, 2006. 264 с.
42. Симмонс Г. Рисунок рапидографом / Пер. с англ. Е.М. Яркова. Минск: ООО «Попурри», 2004. 144 с. (Серия «Техника исполнения»).
43. Смирнов Г. Рисунки з натури. Київ : Вища школа, 1968. 128 с.

44. Суворов П. И. Гравирование на ленолеуме. изд. 2. Москва : Профиздат. 1960. 35 с.
45. Суворов П. Й. Искусство литографии. Практическое руководство для художников. Москва. Искусство, 1964.
46. Таранов Н. Основы учебного рисунка и производственной графики Ленинград : Свит, 1992. 208 с.
47. Турова В. В. Что такое гравюра. Москва : Изобразительное искусство. 1986. 160 с.
48. Турченко Ю. Я. Український естамп. Київ: Наукова думка, 1964. 338 с.
49. Хальбингер В. Рисуем портрет: пропорции, пластика, техника. Москва : Эксмо, 2006. 208 с.
50. Христенко В. Є. Техніки авторського друку: шовкотрафаретний друк, лінорит, дереворит, літографія, офорт. Харків : ХДАДМ, 2003. 83 с.
51. Чиварди Д. Рисунок. Пейзаж : методы, техника, композиция. Москва : Эксмо, 2004. 64 с.
52. Шевелев И. Принцип пропорции. Москва : Стройиздат, 1986. 200 с.
53. Шевельев И. Ш. Золотое сечение: Три взгляда на природу гармонии. Москва : Стройиздат, 1990. 343 с.
54. Шеппард Д. Обнаженная натура. Искусство рисования человеческого тела. Москва: Попурри, 2000. 144с.

Викладач _____

І. В. Максимлюк